

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director : C. G. DISSESCU

Prin-Redactor : SILIU RĂDULESCU

Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
B. STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Petre Ionescu — Muscel. — *Comiterea infracțiunii pentru necesitatea de a trăi.*

George Iuliu. — *Ideia de drept și procesul ei de formațiune de : Radu Goruneanu,*

Jurisprudența română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție.* — S. I. — Revizuire. — *Minori.* — Apărare cu rea credință (Antoaneta Marineanu cu Elisabeta Marineanu)

Inalta Curte de Casație și Justiție S. III-a. — Expropriere pentru utilitate publică. — Comisiuni de arbitri. — Apel. — Termen. — (Direcția Generală a C. F. R. cu C. Stoianovici.)

Curtea de Apel din București S. V-n. — Contencios administrativ (Petre Pătrașcu cu Primăria Slănic-Prahova).

Curtea de Apel din Iași. S. II. — Embatic. — Expropriere pentru utilitate publică. (Ministerul Agriculturii și Domeniilor cu Lupu Leibovici.)

Trib. Ilfov S. I civ. cor. — Contribuțiuni directe. (Fany Tevel cu ad-ția Financiară a Capitalei).

Trib. Arad S. I. — Incendiu. — Crimă de excocherie. — (Ion Gallo janiar cu Ministerul Public) Sentința adnotată de d. Em. Slătineanu.

COMITEREA INFRAȚIUNII PENTRU NECESITATEA DE A TRAI

În realitatea zilnică a justiției penale se întâlnesc dese cazuri, când cei inculpați au comis infracțiuni sub necesitatea de a trăi, sau ajata la salvarea vieții altora.

Justiția penală italiană a avut de examinat cândva, cazul :

— O funcționară dela poștă, pe borderoul de încasări al telegramelor modifică o cifră, spre a-i rămâne câteva lire, sumă cu care ea cumpără medicamente mamei sale grav bolnavă.

La proces pledă Enrico Ferri și fu achitată, pe motivul că, autoarea s'a găsit în situațiunea : ori fură, ori salvează viața mamei. Și între aceste alternative, firesc este ca, copilul să aleagă pe cea de a doua.

Un caz, care ese din comun s'a petrecut la noi. O doamnă din Chișinău reclamă că, din casă i s'au furat mai multe lucruri. Se dovedi a fi fost furate de Valentina Vasilevo, care la poliție declară :

„Sunt fiica fostului guvernator, dupe vremea țaristă, Alexievici din gubernia Yrcuțh. La izbucnirea revoluției din 1917, tatăl meu a fost executat, averea confiscată, iar mama din cauza spaimei și evenimentelor prin care a trecut a fost internată într'o casă de sănătate.

Eu și fratele meu mai mic, am reușit să scăpăm refugiindu-ne în Mancuria, dar și acolo mizeria ne-

gră ne păștea la fiecare pas și deacea a trebuit să plecăm de acolo. Datorită bunăvoinței a unui comitel de ajutor, am putut ajunge până la Constantinople, unde am stat doi ani, eu făcând pe servitoarea la un restaurant în port, iar fratele meu făcând serviciu la un barcagiu. După 4 ani de suferință la Constantinopol ne-am imbarcat pe un vapor românesc și am venit la Constanța. Acolo am găsit niște cunoșcuți care ne-au pus la dispoziție cele necesare, și astfel am putut ajunge la Chișinău unde ne-am stabilit.

Toate încercările mele de a putea găsi o ocupație au fost zadarnice. Nu mi-a mai rămas altceva decât furtul.

Intr'adevăr am furat lucrurile d-nei Spivec și le-am vândut la băcănia „Dantov“ pentru a-mi cumpăra pâine. Am preferat prostituției, fiindcă odată arestată, voi avea siguranța de mâine, cel puțin voi avea hrana și locuința asigurate.)

Prin urmare, recunoaște faptul, și-l explică prin necesitatea de a trăi.

Și mai arată Valentina Vasileva că, a preferat să fure, spre a trăi, decât a face pe femeia ușoară. Căci, după socoteala ei, furând de nevoie, va fi închisă, iar în închisoare, de bine de rău, va avea cel puțin o hrană sigură și un adăpost.

Cum s'ar putea soluționa astfel de cazuri ?

Chestiunea e foarte delicată, dacă achiți pe considerantul circumstanțelor ce judecătorul le poate găsi, chiar în actuala lege penală, riști ca delinquenții de profesie să invoace : „necesitatea de a trăi“. Să condamni e iarăși delicat, deoarece faptul cunoscut, nu întrunește în totul elementele delictului : lipsește voința, care a fost constrânsă de foame.

Apoi în vremuri de crize grozave, numărul celor cari n'au posibilități de trai e mare : șomajul.

Și dacă toți acești șomeuri manuali și intelectuali, ar fura sub motivul : „necesitatea de a trăi“ societatea omenească, la un moment dat, s'ar găsi într'o perturbare, iar ca, consecință politică s'ar înrădăcina ideia comunistă, ca bunurile să formeze o proprietate colectivă, de unde toți să se alimenteze și unde toți s'aibă posibilitate de lucru și implicit, de traiu.

Deacea e greu de rezolvat în totul astfel de ca-

zuri. S'ar putea întrebuișa o soluție intermediară, care să fie aplicată dela caz la caz.

Cu atât mai de folos ar fi acest sistem, cu cât s'ar evita erorile judiciare și totdeauna n'ar scăpa fără penalitate profesioniști delinvenți.

De pildă :

a) Când funcționara dela poștă a furat câteva lire (adică 100 - 200 lei), când putea fura zeci de mii se constată că, n'a avut în vedere decât salvarea mamei ei.

b) Când Valentina Vasilevo a furat pentru a-și plăti pâinea, câtă vreme putea fura lucruri și mai de preț, se vede „necesitatea de a trăi”, foamea.

Dealfel, chiar există în legislația noastră penală veche (pravile) și chiar în cea mai nouă, dispozițiune ca, atunci când cineva fură fructe, (poame) cât îi trebuie pentru mâncare, să fie judecat cu indulgență, ceiace însemnează în cele mai multe cazuri : „achitarea”.

Lucrul bun, cel puțin un interval de timp ca experiență, ar fi ca : acei cari au furat, din cauza foamei, bani ori materiale, spre a trăi 8 zile, să fie condamnați :

a) *la despăgubiri civile*

b) *la o amendă care să nu fie cu caracter penal, dacă un an nu s'a mai repetat fapte mai grave.*

Am ales hrana pentru 8 zile, pentrucă în acest număr de zile fiecare poate spera ia o îndreptare a situațiunei sale.

Statul, întotdeauna, în astfel de cazuri să fie obligat, ca după hotărârea de mai sus, să dea de lucru în atelierele lui, ale caselor autonome, fabrici particulare, celor judecași. Din salariu să li-se rețină acestora 40% pentru plata despăgubirilor și amendă, iar 50% să-l primească pentru întreținere.

Iar în cazul când, cei condamnați n'ar voi să stea la lucru, atunci amenda devine penală și'n caz de neplată să transformă în închisoare.

În genere : în infracțiunile comise prin necesitatea de a trăi, pedeapsa penală poate să nu opereze, dar întotdeauna să fie infractorul condamnat la despăgubiri civile și supraveghiat, ca să le plătească.

A nu se face confuziune între legitima apărare, care în înțelesul nostru e mai restrictivă și nu-o asimilăm cu simplul furt sub nevoia de a trăi. La fel, în privința aceasta nu intră nici crimele, pe care infactorii le fac spre a jefui și nici falșurile, pentru a luă sume mai mari decât ar ajunge pentru traiul modest de 8 zile. Căci, dacă cineva, a ucis spre a fura și a falșifica, ca să ia sume mai mari decât strictele nevoi pentru câteva zile, timp în care se poate spera la a se găsi de lucru, atunci aceste infracțiuni n'au mai fost făcute sub presiunea de a nu muri de foame, ci sub presiunea unei alte înclinațiuni, ce urmează a fi pedepsită de lege.

În procesele penale, de speța aceasta, judecătorul e firesc ca să achite de pedeapsa penală dar să oblige la despăgubiri civile.

Despăgubirile civile să fie plătite de făptuitor, sub

controlul justiției și sancțiunei că, condamnatul la ele în caz de neplată va face închisoare.

În toate aceste cazuri statul să dea de lucru celor judecași și dacă la stat nu sunt lucrări, atunci să fie obligate marele întreprinderi ca, pe un termen de 1, 2, 3 luni, să primească lucrători, după tabloul dat de justiția penală.

Astfel de lucrători vor fi supraveghiați în sensul ca, odată pe săptămână ei să se prezinte la circump. de poliție respectivă.

Iar, dacă ei fug, atunci să fie închiși, iar amenda la cari au fost condamnați să li-se transforme în zile de închisoare.

Prof. Petre Ionescu-Muscel
Doctor în drept dela Univ. din Roma

IDEIA DE DREPT ȘI PROCESUL EI DE FORMAȚIUNE

de Radu M. Goruneanu, doctor în drept, avocat (tip. Copuzeanu, București 1931).

Nu știm dacă vr'o disciplină intelectuală a fost supusă mai multor discuțiuni ca Dreptul — Dreptul ca știință juridică, ca ramură a științelor economico sociale, ca auxiliar al Eticei sau ca piatră angulară a Religiei. Un singur lucru rămâne sigur : Rădăcinele Dreptului se înfig, cu nenumărate fibre, în toate domeniile activității omenești, pentru a absoarbe din adâncul conștiinței sale seva care alimentează această activitate, fiindcă Dreptul este un element al sufletului uman și orice încercare de a-i da un cadru deosebit de acest suflet, înseamnă o năzuință absurdă de a trăi fără el.

Iată premiza dela care pornește cu curaj un tânăr și distins autor în lucrarea „Ideia de drept și procesul ei de formațiune”

„Dreptul, cași limba, literatura, religia, morala, își are rădăcinele în creierul și sufletul omenirii. Fără coduri, fără texte scrise, fără putere centrală de constrângere socială organizată, el încă ar exista,” pentru că „omenirea, pe lângă puțința (noi am spune *necesitatea*) de a se asocia, o are și pe aceia de a organiza grupul pe care l'a format, transformându-l într'un mecanism condus de regulile dreptului. Tendința aceasta își are isvorul nu în teama de pedeapsă ci în adâncul sufletelor individuale. Orice om poartă în el nevoia de a se conduce după principii neschimbate, de a se supune unei autorități și mai ales este prieten al ordinii și, cu rare excepții, dușman instinctiv al anarhiei”.

Este acesta un misticism ?

Autorul se însărcinează, în paginile următoare, tocmai de a risipi o asemenea critică ce s'ar pute aduce premizelor sale.

„Toate aceste tendințe nu sunt un ideal căruia trebuie să ne supunem, ci un fapt provenit dintr'o anume conduită a noastră, ale cărui origini se găsesc mai ales în subconștientul omenirii. Aceste convingeri formează la rândul lor substratul și reazimul regulei de

drept pozitiv și ele îi ajută acesteia să se mențină aproape fără intervenția constrângerii.*

De aci concluziunea care se impune cu o logică înspăimântătoare pentru *legomania* legislatorilor moderni:

„O lege pătrunde numai în măsura în care răușește să influențeze sufletul maselor și să lase urme în mentalitatea lor, adică în măsura în care își adaugă ace atât de trebuincios element intern. Dar odată infiltrată, ea nu mai poate fi desrădăcinată nici chiar de o lege contrarie, ci se menține transformându-se mereu.“ Astfel asistăm la acea viață a popoarelor — mai legitimă și mai firească care se desfășoară încet și liniștit în marginea codurilor, streine de firea și năzuințele lor, haine nepotrivite în care li-se strâng trupurile — cum se rostește de decenii în activitatea sa culturală și politică, marele profesor Nicolae Iorga, actualul nostru prin ministru, cu o genială intuiție a adevărului.

Teza d-lui Goruneanu nu se sprijină deci pe o concepție mistică a Dreptului, ci pe o realitate isbitoare, palpabilă; ea este o concepție realistă a dreptului și prin aceasta un mod științific de a-l gândi și înțelege.

După ce autorul cercetează în „Modal de creare a regulii de drept“ creațiunea naturală, prin retrospecțiunea faptelor vechi, cărora omul le dă o justificare nouă — fenomen care învederează că istoricul este cel mai prețios colaborator la crearea dreptului pozitiv — se ocupă apoi de acest element al Dreptului, de evoluția lui istorică și de legăturile sale cu morala, religia și legea scrisă. Cadrul restrâns al revistei nu ne îngăduie a insista asupra acestor importante chestiuni. Reținem însă observațiunea foarte prețioasă a autorului că: pentru asimilarea regulii scrise, spiritul critic al omului cere o cât mai mare precizie. O noțiune care vine dinafară trebuie să fie simplă și lămurită pentru a se putea impune; în cazul contrar, ea va fi trasă de o noțiune vecină care, mai puternică datorită tradiției, va absorbi-o.

Iată de ce Dreptul pozitiv trebuie, în prim rând, să se adape la izvorul nesecat al *obiceiului*, pentru a oglindi firea unui popor.

Ultimele două capitole ale lucrării sunt consacrate crizei Dreptului și mijloacelor de îndreptare.

Printre cauzele crizei Dreptului pozitiv autorul înregistrează, ca pe cea mai de căpetenie, faptul că legea își îndeplinește incomplet rolul, fiindcă ea nu reușește să creeze convingeri cari să se înrădăcineze în conștiința cetățenilor. Inflațiunea legislativă, concepțiile neadaptabile, graba, lipsă de concordanță a textelor între ele și a legilor între dănele, nesocotirea principiilor de bază intrate profund în conștiința colectivă, diviziunile nefolositoare și mai presus de toate procedura greoaie, costisitoare și plină de curse sunt tot atâtea motive cari fac ca Dreptul să fie socotit de mulți printre „minciunile tradiționale ale societății.“

Este, desigur, o observație cu atât mai dureroasă, cu cât regula de drept pozitiv are menirea de a răndui societatea — în multiplele ei cerințe — pe temelii de dreptate și ordine.

Există vr'un mijloc de îndreptare?

Autorul crede că cel mai important mijloc este ca făuritorii legilor să nu piardă din vedere un singur moment că factorul sufletesc, geniul popular este elementul esențial al normei juridice, lipsa lui influențând chiar natura ei, și că Dreptul nu poate fi înțeles și studiat decât prin prisma acestui fapt.

Lucrarea d-lui Goruneanu, de un interes actual necontestat, se poate citi cu plăcerea pe care ți-o procură întoldeaua firea lucrurilor însăși.

George Iuliu
avocat

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența de la 9 Decembrie 1930

Președinția D-lui Sever Tipei, consilier

Antoaneta Marineanu cu Elisabeta Marineanu

REVIZUIRE. — MOTIVE. — CONDIȚIUNI. — MINOR AJUNS MAJOR. — APĂRARE CU VICLENIE. — EXAMINAREA EI NUMAI ÎN CADRUL PROCESULUI. — DACĂ POATE CONSISTA ÎN FAPTUL CĂ PRIN ACȚIUNE S'A CERUT MAI PUȚIN DE CÂT ERAU DREPTURILE MINORULUI. — ART. 288 ȘI 291 PR. CIVILĂ.

Pe calea excepțională a revizuirii, nu se pot pune în discuție decât numai capetele de cerere formulate de părți în procesul soluționat prin hotărârea supusă revizuirii, obiectul ei fiind limitat la ceea-ce s'a supus judecății în acel proces; astfel că motivul de apărare cu viclenie, este admisibil ca motiv de revizuire în favoarea nevrâstnicilor, numai când se referă la ceea-ce s'a supus judecății în procesul principal, fără ca prin el să se poată pune în discuție o majorare a pretențiilor formulate în acel proces, sub motiv că cu viclenie tutorele a cerut prin acțiune mai puțin de cât — minorul ajuns major, — pretinde că erau drepturile sale.

No. 2494. — Admis recursul făcut de către Antoaneta Marineanu în contra deciziunii cu No. 226 din 9 Aprilie 1930, a Curții de Apel din București S. III-a dată în proces cu Elisabeta Andrada Marineanu.

Curtea,

Asupra recursului făcut de Antoaneta Marineanu contra deciziunii No. 226 din 9 Aprilie 1930 a Curții de Apel București, Secția III-a, dată în proces cu Elisabeta Andrada Marineanu;

Având în vedere deciziunea atacată din care rezultă că printr'un testament din 1916 defunctul Marin Marineanu, căsătorit prima oară cu Elena Tomescu, din care căsătorie a rezultat copilul Elisabeta Andrada Marineanu, și a doua oară căsătorit cu recurenta de astăzi, Antoaneta Marineanu, a lăsat cea mai mare parte din avere acesteia din urmă; că în 1920 prima soție, Elena Tomescu, în calitate de tutoare legală a

ficei minore Elisabeta, a intentat acțiune de împărțeală contra celei de a doua soții, pentru ca din averea lăsată de defunct să i se atribue minorei jumătate, cât pretindea că constituie rezerva legală; că acțiunea a fost admisă în principiu de Curtea de Apel București Secția III a prin deciziunea No. 270 din 1920 iar după rămânerea definitivă a acestei deciziuni aceeași Curte de Apel a fixat loturile prin deciziunea No. No. 69/1922, care a fost atacată în parte de Curtea de Casație cu trimitere la Curtea de Galați, a cărei deciziune a fost deasemenea casată parțial, rămânând, însă, definitiv stabilit în cauză că drepturile minorei Elisabeta sunt de jumătate din succesiunea tatălui, precum ceruse tutoarea prin acțiune;

Că, în urmă, minora Elisabeta Andrada Marineanu, intimată în recurs, devenind majoră, a cerut, prin cererile înregistrate la Curtea de Apel București S. III-a sub No. 1968 și 1969 din 10 Martie 1927, revizuirea deciziunilor No. 270 din 1920 și 69 din 1922 pe motiv, între altele, că în procesul de împărțeală a fost apărută cu viclenie de către tutoarea sa legală Elena Tomescu, întrucât deși dânsa avea dreptul la trei părți din averea tatălui conform art. 939 c. civ., totuși, tutoarea a cerut prin acțiune numai jumătate din avere; și, prin consecință, intimata a cerut ca, admitându-se revizuirea, să i se recunoască dreptul la trei părți din succesiunea tatălui;

Că prin deciziunea atacată cu recurs Curtea de Apel a admis cererile de revizuire și dispus trimiterea dosarului la Tribunalul Ilfov spre o nouă judecare în fond a procesului de împărțeală, motivând că drepturile intimății față de recurenta, soție de a doua a defunctului, erau de trei părți din succesiune conf. art. 939 c. civ., iar nu de jumătate, cum a cerut tutoarea; că legiuitorul, prevăzând prin art. 291 pr. civ., că apărarea cu viclenie a intereselor minorilor într'un proces constituie pentru aceștia motiv de revizuire, a înțeles că apărarea cu viclenie poate nu numai să aibă loc în cursul procesului față de pretențiunile formulate de părți, dar să rezulte din chiar modul cum este formulată acțiunea în numele minorilor; că simplul fapt al unui tutore, precum este cazul în speță, de a pretinde printr'o acțiune de împărțeală mai puțin decât sunt drepturile minorului, constituie o apărare cu viclenie, care dă dreptul minorului să ceară revizuirea procesului de împărțeală pentru a i se recunoască ceea ce i se cuvine; că, dar, cererile de revizuire ale intimății sunt întemeiate, iar în fond urmează, însă ca procesul de împărțeală să se judece din nou la prima instanță, care se va pronunța și asupra apărărilor învocate de recurentă pentru respectarea drepturilor ei de jumătate din averea defunctului soț;

Văzând primul motiv de recurs;

„I. Exces de putere, violarea art. 291, 293, 298, „316 urm. pr. civ. omisiune esențială și nemotivare „prin aceea că pentru a admite în principiu revizuirea „Curtea a admis capete de cerere noi ce nu fusese „deduse în judecată prin nici o cerere de acțiune și

„omite a se pronunța asupra excepțiunii de inadmisibilitate.“

Având în vedere, că prin acest motiv de recurs recurenta critică deciziunea Curții de Apel pentru exces de putere, omisiune esențială, violarea art. 291, 293, 298, 316 și urm. pr. civ., pretinzând în substanță — ceea ce a pretins și în fața Curții de Apel — că nu sunt admisibile cererile de revizuire întrucât pe calea revizuirii nu se poate cere mai mult decât în procesul de fond și că instanța care admite revizuirea trebuie să judece ea în fond și nu poate să trimită cauza spre judecare la altă instanță;

Considerând că revizuirea fiind o cale excepțională de atac acordată de legiuitor, în cazuri și sub condițiuni anume determinate prin procedura civilă, pentru retractarea hotărârilor definitive ale instanțelor de fond și judecarea din nou a proceselor soluționate prin aceste hotărâri, este evident că prin ea nu se pot pune în discuțiune decât numai capetele de cerere formulate de părți în procesul soluționat prin hotărârea supusă revizuirii, deci că obiectul ei este limitat la ceea ce s'a supus judecății în acel proces;

Considerând că de aci rezultă că motivele de revizuire sunt admisibile numai în măsura în care se referă la ceea ce s'a pus în discuție în procesul principal și ele nu pot să tindă la majorarea pretențiilor formulate în acel proces sau să cuprindă noi capete de cerere, căci a admite aceasta ar însemna pe calea excepțională a revizuirii unei hotărâri definitive să se judece pentru prima oară chestiuni străine de procesul soluționat prin acea hotărâre și, astfel, pedeoparte, să nu se respecte principiul celor două grade de jurisdicțiune iar, pe de altă parte, să se violeze, prin depășirea cadrului procesului principal, autoritatea de lucru judecat a hotărârilor definitive în afară de cazurile și condițiunile strict prevăzute de legiuitor prin textele de lege din materia revizuirii;

Că aceasta rezultă chiar și din dispozițiunile art. 288 pt. 2, 3 și 4 pr. civ., care prevede că este deschisă calea revizuirii când instanța de fond s'a pronunțat asupra unor lucruri care nu s'au cerut sau a acordat mai mult decât s'a cerut sau, în fine, nu s'a pronunțat asupra unui capăt de cerere;

Considerând că dacă, potrivit art. 291 pr. civ., nevărstnicii ajunși majori pot cere revizuirea pe motivul că persoanele însărcinate a-i apăra, i-au apărut cu viclenie, rezultă însă, față de principiile enunțate mai sus, că motivul de apărare cu viclenie este admisibil ca motiv de revizuire în favoarea nevărstnicilor numai când se referă la ceea ce s'a supus judecății prin procesul principal și, deci, prin el nu se poate pune în discuție o majorare a pretențiilor formulate în acel proces — idee pe care și art. 291 pr. civ. o confirmă în mod categoric, spunând că apărarea cu viclenie, ca motiv de revizuire, poate să poarte „asupra capătului sau capetelor de cerere aduse în judecată“ în procesul principal;

Considerând dar, că în cazul când — ca în speță — tutorele cere în numele minorului prin acțiunea pen-

tru împărțeala unei succesiuni mai puțin decât se pretinde că erau drepturile minorului, acesta ajuns major nu poate invoca motivul de revizuire al apărării cu viclenie în sensul de a i se recunoaște în succesiune mai multe drepturi decât ceruse tutorele în procesul de împărțeală, ci apărarea cu viclenie poate să constituie motiv de revizuire numai față de ceea ce tutorele sau partea adversă a cerut în cadrul acelui proces;

Că, prin urmare, numai cu violarea principiilor care stau la baza revizuirii a putut, în speță, Curtea de Apel să admită revizuirea deciziunilor din procesul de împărțeală dintre tutorele intimă și recurentă pe baza motivului de apărare cu viclenie invocată de intimată, când acest motiv de revizuire tindea la majorarea pretențiilor formulate de tutorele în procesul de împărțeală și nu se limita la cele cerute în acel proces, intimata pretinzând prin el dreptul la trei părți din succesiunea tatălui, în loc de jumătate, cât a cerut tutorele în procesul de împărțeală și au stabilit în mod definitiv deciziunile atacate cu revizuire;

Că, dar, față de cele de mai sus, primul motiv de revizuire este întemeiat și se admite, iar deciziunea atacată are a fi casată fără a se mai examina partea a doua a motivului de casare precum și celelalte motive, a căror discuție devine inutilă;

Că apoi, faptele cauzei în legătură cu motivul de recurs admis și cu unicul motiv de revizuire discutat de Curtea de fond fiind constante, urmează, în conformitate cu art. 53 din legea organică a Inaltei Curții de Casație, să se judece și în fond, respingându-se pe baza considerațiilor arătate, cererile de revizuire ale intimă în ce privește cererea de revizuire bazată pe apărarea cu viclenie;

Că, însă, fiind necontestat că intimata a mai invocat și alte motive de revizuire, pe care Curtea de fond nu le discută în deciziunea atacată, cauza urmează să fie trimisă la aceeași Curte de fond pentru judecarea acelor motive, care, bine-înțeles, potrivit considerațiilor de mai sus, vor fi admisibile în principiu și se vor referi la pretențiuni formulate în procesul de împărțeală;

Având în vedere cererea recurentei, de a i se acorda cheltueli de judecată, pe care Curtea le fixează, prin apreciere, la 1000 lei;

Pentru aceste motive casează.

15 zile conform legii accelerării în loc de 10 zile cum prevedea legea de expropriere, trebuie însă socotit tot de la pronunțare conform dispozițiilor speciale a legii de expropriere.

No. 608. — Admis recursul făcut de către Direcția Generală a C. F. R. în contra deciziei cu No. 61929 a Curții de Apel din Cernăuți în proces cu C. Stoianovici.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare, prin care recurenta se plânge că instanța de fond, prin violarea art. 32 din noua lege de accelerare din Iulie 1929, a respins ca tardiv apelul Direcțiunii generale a C. F. R. contra deciziunii Nr. 261 din 18 Septembrie 1929, a Comisiei de Arbitri de pe lângă Tribunalul Dorohoi, ca fiind făcut peste termenul de 10 zile din legea de expropriere delatată 1964, deoarece acest termen a fost prelungit la 15 zile prin sus-zisa lege, astfel că apelul introdus la 2 Octombrie 1929, fiind făcut înăuntrul celor 15 zile, este a se considera ca în termen depus;

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că, pentru a respinge ca tardiv apelul recurentei, Curtea de Apel constată că deciziunea atacată a fost pronunțată la 18 Septembrie 1929 și că apelul este introdus la 2 Octombrie 1929; că, față de aceste stabiliri, Curtea argumentează că termenul de apel, potrivit art. 53 din legea de expropriere delatată 1864, fiind de 10 zile delatată pronunțare, apelul făcut la 2 Octombrie 1929 este depus peste termen;

Considerând că, în conformitate cu art. 32 din legea pentru accelerarea judecăților din 11 Iulie 1929, termenul de apel în materie contencioasă, civilă și comercială este de 15 zile, chiar și în cazul când prin legi sau dispozițiuni speciale se prevede alt termen, și curge delatată data comunicării hotărârii supusă apelului, afară de cazul când prin legi sau dispozițiuni speciale se prevede că se va socoti delatată pronunțarea hotărârii;

Considerând că legiuitorul, în tendința de a unifica termenele de apel prevăzute prin legile de drept comun și diferite legi speciale, tendința de unificare pe care legiuitorul a manifestat-o în mod permanent în materie de procedură, a stabilit pentru toate acele materii un singur termen de apel, de 15 zile, care curge delatată comunicarea hotărârilor supuse apelului, exceptându-se bine-înțeles cazurile când prin legi sau dispozițiuni speciale se prevede în mod expres că termenul curge delatată pronunțarea hotărârii;

Că, o asemenea interpretare generică este conformă cu spiritul în care a fost conceput citatul text, ce delatată reiese clar și din expunerea de motive a legii din 1929, unde se precizează că termenul de 15 zile a fost stabilit în scop de a unifica termenele din diferite legi;

Că așa fiind, Curtea de Apel, constatând în fapt că deciziunea Comisiunii de Arbitri a fost pronunțată la 18 Septembrie 1929, prin violarea art. 32 citat numai, a considerat apelul făcut la 2 Octombrie 1929, ca fiind tardiv;

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența de la 9 Aprilie 1930

Președinția D-lui O. Băleanu, consilier

Direcțiunea Generală a C. F. R. cu C. Stoianovici

EXPROPRIERE PENTRU UTILITATE PUBLICĂ. — COMISIUNI DE ARBITRI. — DECIZIUNE. — APEL. — TERMEN. — ART. 32 DIN LEGEA PENTRU ACCELERAREA JUDECĂȚILOR. — ART. 53 DIN LEGEA DE EXPROPRIERE.

Termenul de apel în contra hotărârilor date de comisiunile de arbitri, în materie de expropriere pentru utilitate publică, deși este de

Că dar motivul I de casare este întemeiat și recursul urmează a fi admis pe acest motiv, fără a se intra în examinarea motivului II de casare.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S V-a

Audiența dela 9 Mai 1931

Președinția D-lui D. Cernescu, consilier

Petre C. Pătrașcu cu Primăria Comunei Slănic-Prahova

CONTENCIOS ADMINISTRATIV. — COMUNĂ. — AUTORIZAȚIE PENTRU CONSTRUCȚIE. — RESPINGERE. — CONTESTAREA DREPTULUI DE PROPRIETATE.—ART. 1 DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV.

Refuzul primăriei de a acorda o autorizație de construcție, atunci când este contestat însuși dreptul de proprietate asupra terenului pe care solicitatul voește a construi, nu poate fi socotit ca făcut cu rea voință, în sensul art. 1 din legea pentru contenciosul administrativ, ca să poată îndritui o acțiune în justiție pe baza acestei legi, deoarece ce organele administrative sunt în drept să nu acorde autorizația de construcție, pe un teren care face parte din patrimoniul său, iar dacă cel ce reclamă pretinde că dânsul este proprietarul terenului, pentru valorificarea acestui drept, are deschisă calea procedurală după dreptul comun, iar nu acțiunea directă înaintea Curții pe baza legii contenciosului administrativ.

No. 91. — Respinsă ca nefundată acțiunea în contencios administrativ făcută ca petițiunea înregistrată la No. 5305/030 de către Petre C. Pătrașcu cu Primăria Orașului Slănic-Prahova.

Asupra acțiunii de față, introdusă conform art. 1 și urm. din legea pentru Contenciosul Administrativ, de către Petre Pătrașcu prin care cere ca Primăria Orașului Slănic-Prahova să fie obligată să-i dea autorizațiunea de a construi un local de măcelărie, conform planului prezentat, pe locul său din Slănic-Prahova Str. Maior Nedelcovici pe care până în prezent Primăria refuză să i-o dea.

Având în vedere actele de la dosar și susținerile părților.

Având în vedere că pârâta Primăria Comunei Slănic Prahova, se opune la admiterea acțiunii reclamantului, arătând că în speșă nu este vorba de un refuz cu rea voință de a satisface un drept al reclamantului, în sensul art. 1 din legea pentru Contenciosul Administrativ, pentru ca se poată da loc la o acțiune în justiție în conformitate cu acest text de lege, întrucât opunerea Primăriei la cererea reclamantului de a construi se întemeiază pe motivul că terenul pe care acesta voește să-și ridice construcția face parte integrantă din proprietatea Comunei.

Având în vedere că reclamantul în susținerea acțiunii sale produce o schișă de plan din care prelinde că rezultă că locul pe care voește a construi cade

în proprietatea sa, invocând și o posesiune de peste 30 de ani.

Având în vedere că Primăria pârâtă contestă arătările reclamantului, producând o altă schișă de plan din care arată că rezultă contrariu și anume că terenul pe care acesta voește a construi, face parte integrantă din proprietatea comunei, iar în ceea ce privește posesia invocată de reclamant, o făgăduiește în totul, arătând că din potrivă, pe acest loc al comunei se află un rezervor de apă pentru uzul public care exclude posibilitatea unei posesiuni în cuprinsul legii, din partea reclamantului.

Considerând că legea pentru contenciosul administrativ, prin art. 1, dispune că oricine se prelinde vătămat în drepturile sale prin reaua voință a autorității administrative de a rezolva cererea privitoare la un drept, poate face cerere pentru recunoașterea dreptului său la instanțele judecătorești competente.

Considerând că potrivit acestui text de lege, dreptul de a acționa în justiție, în cazul unui refuz din partea Primăriei de a acorda autorizațiunea de construcție cerută de reclamant, este condiționat în primul rând de reaua voință, care trebuie să se constate din partea acestei autorități care refuză să-i satisfacă cererea și în al doilea rând de existența unui drept incontestabil pe care să se întemeeze cererea reclamantului.

Având în vedere că în speșă, pârâta primărie a Comunei Slănic-Prahova a arătat că dacă a refuzat autorizația de construcție cerută de reclamant, a făcut aseasta pe considerațiunea numai, că locul pe care acesta vrea să construiască este proprietate Comunei, și reclamantul nu a făcut cu nimic dovada, nu numai a proprietății sale, dar nici măcar al posesiunii pe care o invoacă, iar planul prezentat în instanță nu poate opozabil primăriei și nici nu poate avea vre-o forță probantă în justiție fiind o simplă lucrare particulară pentru simplul uz al reclamantului.

Având în vedere că în asemenea situațiune de fapt în care este contestat însuși dreptul de proprietate asupra terenului pe care reclamantul voește a construi, refuzul Primăriei de a acorda reclamantului autorizația cerută, nu poate fi socotit ca făcut cu rea voință, pentru a îndritui o acțiune în contencios administrativ din partea reclamantului; organele administrative ale comunei fiind în drept să nu acorde autorizația de construcție, pe un teren care face parte din patrimoniul său, iar dacă reclamantul pretinde că dânsul este proprietarul terenului, pentru valorificarea acestui drept are deschisă calea procedurală după dreptul comun iar nu acțiunea directă înaintea Curții pe baza legii Contenciosului administrativ.

Că deci acțiunea de față intentată de reclamantul Petre Petrescu, pe baza legii pentru contenciosul administrativ, împotriva Primăriei Comunei Slănic-Prahova urmează a fi respinsă ca nefundată.

Pentru aceste motive redactate pe d-l consilier Siliu Rădulescu respinge.

Semnași: D. Cernescu, I. Floareș, S. Rădulescu

CURTEA DE APEL DIN IAȘI S. II-a

Audiența dela 9 Octombrie 1930

Președinția D-lui N. N. Gane, consilier

Ministerul Agriculturii și Domeniilor cu Lupu Leibovici

EMBATIC. — PERDEREA DREPTURILOR ASUPRA LOCULUI DE BEZMAN. — ART. 1527 COD. CALIMACH.

PĂMÂNT RURAL. — INSTRĂINARE. — STRĂIN. — NATURALIZARE — NULITATEA INSTRĂINĂREI. — ART. 7 AL. 5 DIN VECHEA CONSTITUȚIE.

EXPROPRIERE PENTRU UTILITATE NAȚIONALĂ. — EMBATIC. — NUD PROPRIETAR. — EXPROPRIERE ÎN FOLOSUL BEZMANARILOR. — CREDITOR IPOTECAR CU ANTICREZĂ. — ART. 7 AL. D. DIN LEGEA AGRARĂ DELA 1921.

1° Potrivit art. 1527 cod Calimach bezmanul pierde dreptul asupra locului de bezman, dacă fără știrea și primirea proprietarului lui, l'a mutat asupra altuia.

2° Dispozițiunile art. 7 al. 5 din vechea Constituție, după care străini nu au dreptul să dobândească imobile rurale în România, interesând ordinea publică, orice vânzare făcută unui străin este izbită de nulitate absolută și această vânzare nu devine valabilă nici prin naturalizarea ulterioară a străinului achizitor, nici prin transmiterea imobilului unui român, deoarece dobândirea calității de cetățean român nu are efect retruactiv și deci nu poate acoperi viciul inițial.

3° Dispozițiunile art. 7 al. d. din legea agrară din 1921, potrivit căroră exproprierea se face în favoarea bezmanarilor, rămânând ca nuzii proprietari să primească numai prețul exproprierei, nu pot fi întinse și în ce privește pe creditorii ipotecari cu anticreză, cari deci nu pot beneficia de dispozițiile de mai sus ale legii agrare.

No. . . Admis apelul făcut de către Ministerul Agriculturii și Domeniilor în contra sentinței civile a Tribunalului Iași S. I cu No. 205 din 19 Martie 1928 în proces cu Lupu Leibovici

S'au ascultat D-nii avocați I. Gall pentru Ministerul apelant și Lascăr Rosetti pentru intimat.

Curtea,

Văzând apelul făcut de Ministerul de Domenii în contra sentinței Tribunalului Iași Secția II-a sub No. 205/928, dată în procesul cu Lupu Leibovici pentru revendicarea unei vii.

Văzând actele din dosar și susținerile părților din care în fapt rezulta următoarele.

Cu zapisul din 3 Noembrie 1856 Smaranda Edam vinde dreptul său de bezman asupra viei situată pe moșia Tomești în mărime de 7 pogoane cu pomi roditori și cu tot locul ei lui Enacache Rosetti.

Această înstrăinare se face cu consimțământul Mănăstirei Golia care era proprietara ființei acestui bun.

Cu actul de ipotecare autentificat de Tribunalul Iași Secția III-a sub No. 328 din 17 Iunie 1875 Enacache Rosetti ia cu împrumut de la lancu Halmovici 125 galbeni pe termen de 5 ani și pentru garanția

acestui împrumut îi constituie ipotecă în via ce o are de la Smaranda Edam.

În actul de ipotecă s'a fixat că pentru plata procentelor a banilor împrumutați, creditorul ipotecar lancu Halmovici ia chiar de la data autentificării actului asupra sa exploatarea viei cu pomi roditori și obligându-se a plăti embaticu precum și fonciarul viei. — În acest act se mai prevede că creditorul își va exploata via după voință, fără vre'un amestec din partea debitorului Enacache Rosetti și fără a putea înstrăina sau trece ipoteca pe numele altei persoane și că având dreptul a face îmbunătățiri, debitorul e ținut la expirarea termenului să-i achite toate îmbunătățirile făcute fără vre'un înscris sau jurământ.

Actul de ipotecă astfel încheiat printr'o serie de cesiuni ajunge în mâna lui Lupu Leibovici intimatul de astăzi.

Ministerul de Domenii reprezentat prin avocatul Statului întentează acțiune în revendicare contra lui Lupu Leibovici și cere să fie obligat a delasa în proprietatea exclusivă a Statului via ce o deține pe baza actelor enunțate mai sus, pe motiv că Lupu Leibovici conform art. 1431 cod. calim. și art. 7 din Constituție nu poate poseda vie sau imobilele rurale și pe de altă parte conform art. 1527 și 1530 cod Calimach, d-sa stăpânește via fără învoirea Statului.

La această acțiune Lupu Leibovici cu petiția înregistrată sub No. 8506 din 26 Mai 1916, face cerere reconvențională cu scop că dacă Ministerul de Domenii ar reuși în acest proces, să nu fie obligat la delasarea viei de cât după ce i se va plăti valoarea îmbunătățirilor făcute la vie și pe care o fixează la suma de 30 000 lei și să i se recunoască dreptul de retențiune până la plata acestor îmbunătățiri.

Cu petiția înregistrată sub No. 2616 din 3 Martie 1921, Lupu Leibovici face o cerere adițională la cererea reconvențională, majorând la suma de 200 000 lei îmbunătățirile aduse viei ce se revendică cu dreptul de retenție până la completa îndestulare; Tribunalul Iași Secția II-a cu sentința No. 208/928 respinge ca nefondată acțiunea intentată de Ministerul de Domenii în contra lui Lupu Leibovici pentru revendicarea viei situate în dealul Tomeștilor Comuna Tomești Jud. Iași în suprafață de 3 hect. 7390 m. p. și această respingere se întemează pe motivul că Ministerul de Domenii nu are calitate de a revendica, fiindcă nuda proprietate acestei vii aparține Mănăstirei Golia și Statul nu dovedește că e succesorul acestui drept și că prin efectul art. 7 al. d. din legea agrară din 1921, bunurile supuse embaticului expropriindu-se, acel care a devenit proprietar al viei ar fi Enacache Rosetti constituitorul anticrezei din 1875 și cum Statul nu dovedește prin ce împrejurare a moștenit pe Enacache Rosetti acțiunea sa este neîntemeiată.

Că chiar dacă acțiunea în revendicare se întemeiază pe disp. art. 7 din Constituție, care împiedică pe străini să dobândească imobile rurale nu poate constitui pentru Stat un titlu, ci trebuie să se repue

lucrurile în starea existentă anterior eludării Constituției.

Văzând că în contra acestei sentințe se declară apel de Ministerul de Domenii, susținând că acțiunea sa în contra lui Lupu Leibovici este întemeiată pe motiv că legea de secularizare de la 1864, toate bunurile și drepturile reale de orice natură au trecut în patrimoniul Statului, deci are titlul de a reclama.

Că potrivit art. 1431 cod. Calimah, în caz de moarte fără moștenitori a embaticarului, acest drept trece asupra dreptului proprietarului ființei lucrului care în speță este Statul ca succesor al Mănăstirei Golia și că în tot cazul Lupu Leibovici stăpânește via cu titlu de proprietar de oarece anticreza astfel cum e alcătuită de Enacache Rosetti constituie o vânzare deguizată și cum în momentul redactării actului era străin conform art. 7 din Constituție, străinul nu poate dobândi imobile rurale.

Văzând că e necontestat că Smaranda Edam își înstrăinează dreptul său de embatic asupra viei din Comuna Tomești în întindere de 7 pogoane cu autorizația Mănăstirei Golia proprietara ființei acestui bun, lui Enacache Rosetti, iar acesta la rândul său în schimbul sumei de 120 galbeni luați cu împrumut de la Iancu Haimovici, constituie în favoarea acestuia un drept de anticreză asupra viei, și printr-o serie de cesiuni ajunge în mâna lui Lupu Leibovici intimatul de astăzi. Prin urmare intimatul de astăzi deține această vie ca creditor ipotecar anticrezist, fiindcă debitorul remite folosința imobilului creditorului ipotecar, iar acesta își ea obligațiunea ca veniturile imobilului ce i s'a remis, să fie imputate asupra dobânzilor.

Văzând că actul de anticreză astfel cum e alcătuit ascunde o vânzare și aceasta rezultă din următoarele împrejurări :

Prin actul constitutiv al anticrezei se vede clar că bezmanarul Enacache Rosetti abandonează cu totul dreptul său de folosință asupra viei și a tot ce se află în via creditorului Haimovici, acesta putând exploata via oricum va crede de cuviință, fără vre-un aneștec din partea debitorului, interzicându-i de a înstrăina sau cesiona ipoteca vre-unei alte persoane, mai mult încă dă dreptul creditorului de a face orice îmbunătățiri la vie pe care se obligă ca la expirarea termenului al ipotecei să le plătească fără nici un fel de obiecțiune, ori cât ar cere, fără acte justificative sau jurământ. Asemenea dispozițiune face aproape imposibil ca proprietarul besmanului să reîntre în dreptul său.

Ca aceste clauze atât de riguroase unite, cu faptul că de la data încheierii actului de anticreză care a fost în anul 1875 și până astăzi, nici Enacache Rosetti nici moștenitorii săi ca proprietar al besmanului nu s'a mai interesat de această ipotecă.

Că la acestea se mai adaugă și faptul că la constituirea actului de ipotecă cu anticreză, Haimovici era străin și conform art. 7 din Constituție nu putea dobândi imobile rurale, deci singurul mijloc de a eluda

aceste dispozițiuni constituționale, era alcătuirea unui astfel de act care indirect îi conferea toate drepturile de proprietar.

Că deci aceste împrejurări fac dovada deplină că actul de anticreză intervenit între Enacache Rosetti și Haimovici, astăzi trecut prin cesiune lui Lupu Leibovici, este o vânzare deghizată.

Că această vânzare s'a făcut fără consimțământul proprietarului pe atunci Mănăstirea Golia, conform art. 1527 cod Calimah, care prevede că bezmanarul pierde dreptul asupra locului de bezman, dacă fără știerea și primirea proprietarului lui l'a mutat asupra altuia, astfel că din acest punct de vedere, Lupu Leibovici ca bezmanar al acestei vie pe baza actului enunțat mai sus pierde acest drept, trecând asupra proprietarului ființei locului.

Că acest act este nul și din faptul că Enacache Rosetti a trecut proprietatea acestei viei lui Haimovici care era străin, indiferent dacă această vie se găsește acum în mâinile unui străin naturalizat, în speță lui Lupu Leibovici, fiindcă conform dispozițiilor art. 7 al. 5 din vechea Constituție după care străinii nu au dreptul de a dobândi imobile rurale în România interesând ordinea publică, orice vânzare făcută unui străin este isbită de nulitate absolută, și această vânzare nu devine valabilă, prin naturalizare sau transmiterea ulterioară a imobilului unui român, dobândirea călătăjei de călătorean român nu are efect retroactiv, deci nu acopera viciul inițial.

Văzând că odată ce actul de vânzare sub formă de ipotecă cu anticreză este nul, din ambele puncte de vedere arătate mai sus, chiar de la alcătuirea actului, Lupu Leibovici nu mai poate fi considerat ca proprietar cu bezmăn asupra viei, așa că nu are loc a se aplica disp. art. 7 al. d din legea agrară din 1921 după care exproprierea se face în favoarea bezmanarilor rămânând nuzii proprietari să primească numai prețul exproprierei.

De altfel nici Lupu Leibovici nu susține că deține via cu dreptul de cumpărător al dreptului de folosință, ci ca creditor ipotecar cu anticreză în cât și din acest punct de vedere nu are a se aplica dispozițiunile art. 7 al. d. din legea agrară care nu privesc de cât pe bezmănari.

Văzând că chiar în ipoteza când actul de anticreză ar fi sincer, încă nu ar fi o pledică că proprietatea folosinței viei să treacă asupra proprietarului ființei lucrului, din împrejurarea că actul de anticreză a luat naștere la 1875 și de la această dată și până astăzi Enacache Rosetti sau moștenitorii nu au manifestat nici un act, care să arate dreptul lor de embaticare, așa că aceasta constituie dovada că Enacache Rosetti a decedat fără urmași, de altfel însuși Lupu Leibovici recunoaște că stăpânește de 12 ani via și că nu a cunoscut pe Enacache Rosetti și nici vre-un urmaș al său, astfel în cât prin efectul art. 1535 cod Calimah, embaticul fiind desființat via în litigiu s'a reîntors în plină proprietate a constituito- rului acestui drept, adică Mănăstirea Golia.

Văzând că după disp. art. 1 din legea pentru secularizarea averilor din 17 Decembrie 1863, toate averile mănăstirești din România sunt și rămân averi ale Statului, prin aceeași dispozițiune de lege, via cu bezman în litigiu care aparținea Mănăstirei Golia a trecut asupra Statului, astfel că Ministerul de Domenii se prezintă în proces în calitate de proprietar al ființei viei cu drepturile ce le avea Mănăstirea Golia, în cât obiecțiunea făcută de intimat că Ministerul de Domenii nu ar avea calitatea de a reclama este nefondată.

Văzând că intimatul la acțiunea făcută de Ministerul de Domenii, face o cere reconvențională prin care arată că în caz când va fi obligată să restituie via să i se plătească valoarea îmbunătățirilor aduse viei și pe care le evaluează la suma de 80.000 lei, iar printr-o cerere adițională mărește această valoare la suma de 200.000, cu drept de retenție până la îndeșulare.

Văzând că prin declarația martorilor Vasile Baran, Gh. Iacob și Gh. Pachifei se stabilește că Lupu Leibovici a adus îmbunătățiri viei în litigiu, iar expertul numit de Trib. prin raportul său din 9 Iulie 1927 evaluează această îmbunătățire la suma de 540 mii lei.

Văzând că odată ce via în litigiu trece de la Lupu Leibovici asupra Ministerului de Domenii e necontestat că se cuvine a i se plăti valoarea îmbunătățirilor aduse acestei viei.

Urmează a se examina care este suma ce se poate acorda.

Văzând că intimatul Leibovici prin cererea sa reconvențională introdusă la 26 Mai 1916 își fixează îmbunătățire aduse viei la suma de 30.000 lei, sumă ce corespunde realității fiindcă în acel timp s'a făcut la dosar o evaluare a viei fiind fixată de expertul Autonam Georgescu la suma de 25.700 lei.

Că prin cererea adițională intimatul însuși recunoaște că cererea de mărire a despăgubilor se bazează pe faptul că dela data intentării acțiunii de Ministerul de Domenii, a mai făcut îmbunătățiri în afară de cele la care se refereau prin cererea reconvențională.

Văzând că nu se poate acorda despăgubiri de cât asupra îmbunătățirilor făcute până la data reclamațiunii adică 3 Noembrie 1908, fiindcă până la această dată este considerat de bună credință.

Orice îmbunătățiri făcute după intentarea acțiunii nu pot fi luate în seamă, fiindcă dela data intentării acțiunii intimatul a fost trezit asupra drepturilor pretinse de Ministerul de Domenii, așa că din acel moment nu mai poate fi considerat de bună credință pentru a i se acorda vre-o despăgubire. Reclamantul putând cel mult conform art. 494 c. civ. să formuleze o cerere pentru ridicarea îmbunătățirilor pe care statul nu prelinde să le păstreze.

Că deci urmează a i se acorda lui Lupu Leibovici numai suma de 30.000 lei ca despăgubiri pentru îmbunătățirile aduse viei ce se revendică, suma

fixată de însuși intimat, prin cererea reconvențională iar evaluarea făcută de expertul Ion Marcoci în anul 1927 nu poate fi un criteriu de apreciere, deoarece cuprinde evaluarea îmbunătățirilor făcute după intentarea acțiunii, adică aproape 19 ani, ceea ce nu i se cuvin. pentru motivele arătate mai sus.

Văzând că din toate cele expuse, urmează a se admite atât apelul cât și acțiunea Ministerului Agriculturii și Domeniilor, obligându-se pe Lupu Leibovici să delase în proprietatea exclusivă a zisului Minister via în chestiune, de asemenea a se admite în parte și cererea reconvențională a intimatului Lupu Leibovici obligându-se Ministerul Agriculturii și Domeniilor să i plătească 30.000 lei valoarea îmbunătățirilor aduse acelei viei, fără dreptul de retenție până la îndeșulare fiindcă în apel nu s'a pus concluzii asupra acestei cereri.

Apreciind și cererea de cheltueli de judecată formulată de Ministerul Agriculturii și Domeniilor fixează suma de două mii lei.

Pentru aceste motive redactate de Dl. Consilier N. N. Gane, admite:

Semnați N. N. Gane, M. Haralamb, Eug. Petit.

TRIBUNALUL ILFOV S. I CIV. COR.

Audiența de la 30 Aprilie 1931

Președinția D-lui C. Zătreanu, președinte

Fany Tevel cu Administrație Financiară a Capitalei

CONTRIBUȚIUNI DIRECTE. — DECLARAȚIA DE IMPUNERE. — NE DEPUNEREA EI. — VENITUL ANULUI PRECEDENT. — ART. 87 DIN LEGEA CONTRIBUȚIUNILOR DIRECTE.

Potrivit art. 87 din legea contribuțiilor directe, contribuabilul putând să nu mai facă declarație de impunere, dacă înțelege să fie impus la același venit ca celdin anul precedent, urmează că fiscul nu poate majora impunerea, fără să stabilească pe ce își bazează această majorare, arătând faptele din care să rezulte în mod precis că veniturile contribuabilului s'au mărit față de veniturile anului precedent.

No. 472. — Admis recursul făcut de către Fany Tevel în contra deciziei cu No. 727 din 26 Iunie 1930 a Comisiunii 3-a de apel de pe lângă Administrația Financiară a Capitalei.

S'au ascultat D-l Mihail Popițeanu din partea recurentei și d-l subinspector Vasilescu din partea Administrației Financiare.

Tribunalul,

Asupra recursului făcut de către Fany Tevel, în contra deciziei cu No. 727/1930 a Comisiunii a 3-a de apel de pe lângă Ad-ția Financiară a Capitalei, prin care s'a admis în parte apelul numitei, făcut în contra procesului verbal de impunere No. 665/1930 al Percepției Circ. 4 Fiscală București.

Având în vedere susținerile părților. motivele de recurs și actele de la dosar.

Având în vedere că prin deciziunea supusă recur-

sului de față. s'a admis în parte apelul făcut de recurentă contra zisului proces-verbal de impunere, care constată venitul impozabil al acesteia pe 1930 la lei 120.000, și s'a redus acest venit al numitei rezultat din exercitarea profesiei aale de dentistă la suma de 90.000 lei.

Având în vedere că în motivele sale de recurs recurenta se plânge că instanța de fond prin exces de putere a stabilit venitul său impozabil pe anul 1930, la suma de 90.000 lei, când în anul precedent a constatat că venitul era de 70.000 lei, nestabilind cu nimic că între timp acest venit se mărise.

Având în vedere, că se constată din actele de la dosar, că pentru anul 1929, venitul recurenteii a fost stabilit la 70.000 lei; că pentru anul 1930 recurenta nu a mai făcut declarațiune, înțelegând astfel să rămână impusă pentru același venit de 70.000 lei, constatat în anul precedent.

Având în vedere că după dispozițiunile art. 78 din legea contribuțiilor directe, contribuabilul poate să nu mai facă declarațiune de impunere, dacă înțelegese să fie impus la același venit din anul precedent, și tot așa Fiscul poate să impună pe contribuabil la același venit din anul precedent în cazul când nu ar fi făcut declarațiune de veniturile sale pe anul în care urmează să fie impus, majorarea veniturilor din anul precedent putându-se face numai în cazul când s'ar constata că între timp veniturile contribuabilului s'au mărit.

Având în vedere că instanța de fond, majorând venitul net impozabil al recurenteii pe anul 1930, la suma de 90.000 lei, față de venitul numitei din anul precedent, care era de 70.000 lei, nu a stabilit pe ce își bazează această majorare și anume nu a arătat fapte din care să rezulte în mod precis că veniturile profesioniștilor se schimbă dela an la an; dar această schimbare poate să fie și în rău pentru profesioniști, adică veniturile acestora pot fi diminuate.

Astfel fiind, instanța de fond numai printr'un exces de putere și violarea dispozițiilor art. art. 87 din legea contribuțiilor directe, a majorat venitul recurenteii pe 1930 la suma de 90.000 lei, înlăturând declarațiunea acesteia din 1929, menținută și pentru 1930, declarațiune care constată că venitul numitei pe anul 1929, a fost de 70.000 lei și pe care instanțele fiscale au recunoscut-o ca justă.

Că față de toate acestea, recursul de față este fondat și căută astfel a fi admis, iar în fond urmează a se admite apelul și a se reduce venitul net impozabil al recurenteii pe anul 1930, la suma de lei 70.000,

Pentru aceste motive admite

Semnași: C. Zătreanu, N. G. Ceptura

TRIBUNALUL ARAD S. I.

Audiența de la 7 Martie 1931

Președinția D-lui Ioan Popescu, președinte

Ioan Gallo junior cu Ministerul Public

INCENDIU.—DISTRUGEREA PROPRIILOR SALE BUNURI CARI ERAU ASIGURATE. — CRIMĂ DE EXCROCHERIE. — ART. 50, 382 ȘI 383 C. PENAL UNGAR APLICABIL ÎN ARDEAL.

Faptul de a distruge prin incendiu propriile sale bunuri, constituie crima de excrocherie definită de art. 50 pr. penală ungară, calificată de art. 382 și pedepsită de art. 383 al ultim codul penal ungar, aplicabil în Ardeal, ast-fel că dacă nu există cauza de neimputabilitate sau impunitate în favoarea acuzatului, Tribunalul trebuie să constate culpabilitatea acestuia pentru crima de excrocherie.

No. P. 2439/930. — Condamnat acuzatul Ioan Gallo junior la 3 ani iemniță grea cu pedeapsă principală în baza art. 388 cod-penal ungar și la excluderea de la funcțiuni și exercitarea drepturilor politice pe un timp de 5 ani ca pedeapsă oomplimentară.

S'au ascultat D-l procuror Citta Augustin și d-nii avocați Dr. Ludvic Hoffman și Dr. G. Sârbu ca apărători ai acuzatului.

Tribunalul,

Având în vedere că în urma dovezilor administrate în cursul dezbaterii principale de azi dela 20 Februarie 1931 a constatat următoarea stare de fapt în sarcina acuzatului:

Gallo Ioan junior coproprietar al firmei Gallo & Co. din Pancota a avut împreună cu tatăl său Gallo Ioan senior, una magazie de mărfuri în Pancota cum-pără cu 1.400.000 lei din care preț plătitese suma de 100.000 la acea magazie cei doi proprietari aveau un depozit de mărfuri de fierărie, băcănie, diferite coloniale, materii uleioase, alimente, băuturi alcoolice, săpun, articole de toaletă etc., și avea instalată și o fabrică de vinețele, în care produceau la temperatură scăzută, adică la rece, fără cazane, sau alte mijloace de încălzire. În luna Iulie 1927 acuzatul a asigurat mărfurile din această magazie, contra incendiulul la societatea de asigurare Britania, și societatea de asigurare „Prima Ardelean” pentru valoarea de asigurare de 4.000.000 lei și clădirea magaziei pentru suma de 3.600.000 lei. Societatea de asigurare „Prima Ardeleană” sistând asigurarea convenită, acuzatul având convingerea că numai la societatea de asigurare „Britania” nu este bine asigurat a renunțat la această asigurare, la data de 4 August 1928 și s'a asigurat la societatea de asigurare, Lloydul Român din Oradea, pentru suma de asigurare 3.600.000 lei valoarea mărfii asigurate și 4.000.000 lei valoarea clădirei.

Societățile de Asigurare Franco Română, Steaua Română și Agricola Fonciera, printr'o convențiune specială cu societatea de asigurare Lloydul Român au preluat fiecare câte 25% din prima de asigurare

(Dos. No. P. 1908/929, fila 27—42 inclusiv și dosarul P. 3979/927 fila 5—8 inclusiv).

Acuzatul în jenă financiară, a conceput planul criminal de a escroca pe societățile de asigurare, pentru ca distrugând, prin incendiu propriile sale bunuri asigurate să încaseze prima și astfel să se salveze din jena sa financiară.

În ziua de 9 August 1927 după ce a spălat cu substanțe flamabile podimentul magaziei asigurate în care se aflau depozitate mărfurile asigurate și a pus pe acel podiment o mare cantitate de pae și pleavă la orele 16 a plecat cu automobilul la Timișoara, însoțit de martora văd. Ungar din Pancota, pentru a face să se răpândească prin lipsa lui din comună, orice urmă de bănuială că ar putea fi autorul incendiului. La ora 18 magazia în chestiune a fost închisă și încuiată de tatăl asiguratului, iar după orele 1 din noapte dela 9—10 August 1927, flăcări mari de foc s'au văzut eșind pe ferestrele magaziei asigurate și cu toată intervenția pompierilor din localitate focul n'a putut fi stins. Toată magazia cu mărfurile dintr'însa a ars.

Având în vedere că în reconstituirea acestui fapt, s'au deferit aprieccierii Tribunalului, atari probe pe baza cărora s'au relevat o seamă de împrejurări concludente, din care Tribunalul a dedus că focul n'a putut izbucni din imprudența cuiva nici din întâmplare, ci a fost pus de acuzat și anume:

Având în vedere că din depoziția martorilor: Ioan Gallo senior (procesul verbal al desb. principale din 20 Februarie 1931 pag. 22) și Alexandru Barăr (proces verbal al desb. princ. din 6 Martie 1931 fila 54) se stabilește că magazia a fost închisă de Ioan Gallo senior la orele 18.

Că în magazie au fost tot felul de materiale ușor inflamabile ca sulf, pae, pleavă și diferite alte uleiuri și smoală în cantități mari ca și lăzi uscate și sacce au servit la împachetarea diferitelor mărfuri.

Că din depoziția martorilor oculari paznicii de noapte Isac Păscoi (proces verbal al desb. principale din 6 Martie 1931 pag. 48) și Gherghina Ștefan (proces verbal desbaterea principală din 6 Martie pag. 39) se stabilește că înainte de izbucnirea flăcărilor pe ferestrele magaziei s'au auzit bubuituri în interiorul acelei magazii ca și acum ar fi exploda ceva, ceea ce denotă odată mai mult că materialele ușor flamabile, s'au aprins din interiorul magaziei și apoi focul a izbucnit afară.

Că față de cele mai sus expuse reese, cu precizie, că este exclusă punerea focului, din afară, de o mână criminală, că dinpotrivă relevează că focul n'a putut fi pus decât din interiorul magaziei.

Că astfel fiind Tribunalul a dedus că focul n'a putut fi pus decât de acuzat, care în acest scop s'a înapoiat din Timișoara cu automobilul după închiderea magaziei, după orele 18 având tot timpul să se înapoieze la Timișoara până la 1 noaptea când a fost văzut de martorul Kohn Wilhelm, din nou în Timișoara.

Având în vedere că vre-o imprudență în sarcina vreunei persoane din serviciul este exclusă, căci din depozițiile martorilor mai sus indicați reese că nagazia a fost închisă la orele 18, iar incendiul a izbucnit în afară după ora 1 din noaptea, deci imposibil de admis, că dacă din imprudența cuiva ar fi rămas o flacăre în magazie la orele 18, aceasă flacăre să nu fi provocat incendiul mai înainte de ora 1 din noaptea.

Având în vedere apoi, că din depozițiile martorilor Kohn Wilhelm (proces Verbal al desb. princ. pag. 6 și 34) Iosif Klein (proces verbal al desb. princ. din 6 Martie pag. 45—46) Ștefan Raetzig (pag. 42—43 al proces verbal din desb. principală din 6 III 1931) coroborate cu obligațiunea de depunere în geaj a diferite mărfuri din partea acuzatului la banca Unio (obligațiune citită în ședință publică conform art. 313 pr. p.) se stabilește ca suficientă, că acuzatul se găsea în mare jenă financiară fiind constrâns pentru a procupra bani să pună în geaj mărfuri din magazie și din prăvălia sa proprie din Pancota și să vândă sub prețul pieței, prin intermediatorul Iosif Klein diferite mărfuri.

Că această din urmă împrejurare demonstrează Tribunalului mobilul criminal al acuzatului de a pune foc magaziei cu mărfuri asigurate pentru a încasa prima de asigurare și în perspectiva acestui scop începuse deja să procedeze la vânzare, pe căi neuzitate a mărfurilor menite se fie pradă focului.

Având în vedere apoi că din depoziția martorului Rohn Wilhelm se stabilește că acuzatul cu mult înainte de foc a împărtășit acestui martor gândul său de a încedia magazia, iar martorul a și încunoștiințat, la rândul-i, pe martorul Schnitzer dela Societatea de asigurare „Prima Ardeleană” care la această veste a și asistat asigurarea acuzatului.

Că și actele preparative de înceodiu săvârșite de acuzat și relatate tribunalului de martorul Ciuiar Filip (procesul verbal al desbaterei principale din 20 Februarie 1931 pag. 13) descopăr odată mai mult intențiunea criminală a acuzatului.

Având în vedere că apărarea combate depoziția martorului Wilhelm Kohn, exprimând motiv de nulitate la prestarea jurământului acestuia pentru că el se contrazice în depoziția sa făcută la cercetări și la instrucție față de depoziția făcută la desbaterea principală.

Având în vedere că în cursul depoziției acestui martor sunt oarecari abateri, la instrucție, însă este o perfecă coincideuță între declarația sa făcută la primele cercetări și la desbaterea principală, după cum reese și din depoziția martorului Ion Goșiu (proces verbal al desb. principale pag. 56).

Având în vedere că acele mici abateri, dela instrucție, nu schimbă caracterul esențial al faptelor relatate, că prin ele martorul afirmă numai tendința de a atenua puțin depoziția sa în favoarea acuzatului.

Având în vedere că din depoziția martorului Dr. Alex. Kelle (proces verbal al desb. princ. pag. 44)

reese că asupra martorului Wilhelm Kohn s'a încercat oarecari insistențe din partea apărării spre a-l decidea depune favorabil acuzatului.

Că această insistență se stabilește și cu depoziția martorului Dr. Gheorghe Sârbu avocatul apărării (proces verbal al desb. princip. pag. 55) care declară că martorul Wilhelm Kohn a fost în birou la dânsul pentru a se plânge că la insistența a doi domni a declarat neadevărat la instrucție.

Că deci grație acestei insistențe, martorul Wilhelm Kohn a putut atenua depoziția sa la instrucție, însă cu toată atenuarea aceasta depoziția rămâne nealterată în părțile ei esențiale și mai ales asupra împrejurărilor, ce se confirm prin depoziția martorului Schnitzer și prin faptul însăși al incendiului săvârșit de acuzat, așa că depoziția martorului Wilhelm Kohn necăzând sub prevederile nullităților prev. de art. 221 pr. p. ea a trebuit să fie confirmată cu jurământ și prin ea Tribunalul a trebuit să rețină în sarcina acuzatului intențiunea sa de a da foc magaziei asigurate.

Având în vedere că apărarea mai invoacă în sprijinul său și rapoartele de expertiză depuse la dosar și citite în ședință publică conform art. 13 pr. p. argumentând că din datele lor nu se poate deduce intențiunea criminală a acuzatului ci din potrivă din acele rapoarte constatându-se că valoarea asigurată corespunde valorii ei reale a bunurilor asigurate reese lipsa de interes și deci de mobil din partea acuzatului de a distruge acele bunuri asigurate, prin foc.

Având în vedere că nu disproporția între valoarea indicată și cea rea la a bunurilor asigurate a putut determina pe acuzat la crima ci încasarea primei ce i se cuvenea pe urma asigurării și deci sub acest raport argumentarea apărării este lipsită de temei.

Având în vedere în cea mai concludentă împrejurare că acuzatul a asigurat bunurilor sale la 4 August 1927, iar la 9 August au fost incendiate.

Că această împrejurare este atât de eloquentă încât ar fi singură suficientă pentru reconstituirea mobilului de escrocherie al acuzatului, — care numai cu câte-va zile înainte de incendiu a făcut asigurarea și a plătit prima rată din prețul ei.

Având în vedere că împrejurările mai sus descrise, și reconstituite pe baza dovezilor indicate, au condus Tribunalul la concluziunea că singur acuzatul este acela care a incendiat magazia și mărfurile asigurate, în scop de a induce în eroare prin amăgirea calificată de lege distrugerea bunurilor asigurate — pe societățile de asigurare pentru a le cauza prejudicii materiale pe nedrept, prin încasarea primei de asigurare.

Având în vedere că fapta acuzatului întrunește astfel toate elementele crimei de înșelăciune definită de art. 50 pr. p., și calificată de art. 382 iar cauza de neimputabilitate sau impunitate în favoarea acuzatului nu s'au ivit. Tribunalul a trebuit să-i constate culpabilitatea în crima aci descrisă.

Având în vedere că în favoarea acuzatului nu militază altă circumstanță atenuată de a trecutului său nepătat, însă nu s'a ivit în potrivă-i nici o circumstanță agravantă Tribunalul a făcut aplicațiunea art. 51 c. p. în favoarea sa și i-a gradat pedeapsa la 3 (trei) ani temniță adică aproape minimum prev. de lege pentru crima sa.

Considerând că drept urmasă a sancționării faptei acuzatului Tribunalul a trebuit să-i aplice și pedeapsa complimentară prev. de art. 33 c. p. fixând-o la 5 ani excludere dela funcțiuni și suspendarea drepturilor politice pe aceeași durată.

Având în vedere că atât apărarea cât și lezații contest expertizele depuse la dosar deci Tribunalul, nu este în situațiunea de a decide azi, fără amânare, asupra acțiunii de drept privat formulată și susținută de Societățile de asigurare în temeiul art. 485 și 6 pr. p. a trebuit să rezerva lezațiilor dreptul la acțiune separată pentru valorificarea daunelor cauzate lor prin fapta acuzatului.

Semneși, Ioan Popescu, P. Senciuc.

Adnotare. Hotărârea Tribunalului Arad S. I. ce semnalăm, constituie o judicioasă aplicare a principiilor concretizate în Codul Penal Unguresc, aplicabil încă în Ardeal, de a da în judecată Tribunalelelor corecționale crimele de incendiu, care în legislația vechiului Regat sunt de competența Curșilor cu juri afară de cele comise de minori. Aceste crime, — rar și aproape de loc, nepedepsite de jurați, fac justifiată campania ce se duce contra înstituiției juraților, cel puțin pentru anumite infracțiuni ce din punct de vedere al utilității sociale, ar putea fi reprimate. Perspicacitatea magistraților profesioniști de a găsi firul conducător în dedalul a o sumedenie de martori, a căror depozițiuni nu numai că contrazic dar neutralizează complet depozițiunea precedentă, face cinste simțului de pătrundere a judecătorului încercat și experimentat, care ne-având idei preconcepute nu vede în acuzat nici victimă, nici criminal. Limbajul apărării, ne-încărcat de gloriile de retorică adecuate sălilor Curșilor cu juri, trebuie să împrumute mediului tribunalelor represive sobrietatea inerentă unei pleoarii în care faptele în toată rigiditatea lor și elocința textelor de lege, pot singure să convingă. Legislațiunile moderne caută, pe cât este posibil, să impace egalitatea drepturilor politice cu capacitatea de a fi jurat.

Senatul belgian propune într'un proiect de lege, reprodus de D-l Toma Dragu într'o interesantă broșură, ca comisiunile de jurați să fie întocmite din jurați trași la sorși și din oameni de cultură cu titluri academice. S'au propus nenumărate soluțiuni ca remediu, dar toate au rămas în stare de deziderat. Până la realizare și în ciuda lor, jurații achită crimele de dare de foc.

Emanoil Slătineanu
avocat